

N. 35. (*)

A. D. 1093.

(luglio, Indiz. I).

Data di luogo Bari.
Rogatorio Petracca not.
Descrizione Taglio rettangolare sin quasi in fondo: va poi a terminare in punta. Alt. 0,67, largh. 0,25.
Scrittura Corsiva con qualche elemento minuscolo, molto nitida ed elegante.
Contenuto Brunellus, f. Nikolay spatarii kandidati, detto de Argiro, barese, cede una sua casa orreata, posta in Bari, ad Amoruzzo (che la riceve per sè ed in nome di suo fratello Leo, dietro autorizzazione del loro padre Daugy) e ne ha in cambio la quarta parte di una casa orreata, venduta ad Amoruzzo da Joannocarus, f. Bisantii imperiali protospata et critis.
Bibliografia Inedita.

(*) V. nota a pag. 56.

(Da' transunti dei 1267 e del 1272)

A. D. 1093.

(ottobre, Indiz. I).

Data di luogo (manca).
Rogatorio Alferius cler. et not.
Contenuto Boemondo principe, seguendo il tenore de' privilegi concessi all'arcivescovo di Bari da Roberto e Sichelgaita e da suo fratello Ruggiero, conferma all'arcivescovo Ely il casale di Bitritto, le decime, il dominio su' Giudei e sugli affidati, un territorio in Canale, la chiesa di s. Angelo in monte Joannacii, il dominio sulle meretrici e il possesso di due case in Noia.
Bibliografia Pubblicata per int. da GARRUBA, *Serie critica* etc., pag. 284 — Cit. da PEIRONI, *Op. cit.*, pag. 211.

In nomine sancte et individue trinitatis. Ego Boamundus dei gratia princeps Roberti ducis f. Declaro per hoc presens sigillum quod cum multa bona et acceptabilia servitia recepissemus a domino Elya reverentissimo barino et canosino archiepiscopo placuit nobis ad suas preces et omnium aliorum ecclesie archiepiscopatus barensis et pro anima domini Roberti gloriosissimi ducis genitoris nostri, omniumque parentum nostrorum, et pro salute nostra concedere et confirmare in archiepiscopo huius nostre concesse a deo barine civitatis, cui ipse dominus Elyas preest dei gratia archiepiscopus, casale Bitricti cum omnibus tenimentis et pertinentiis suis, omnes ecclesias et monasteria plebes cappellas et totam decimam nostram tam intus in civitate barensi, quam extra in castellis vel casalibus vel ubicumque constitutas vel constituendas, cum clericis et ministris, et cum omnibus mobilibus et immobilibus seseque moventibus eisdem ecclesiis seu ministris quomodolibet pertinentibus vel adiacentibus, et immunes tam supradictas ecclesias omnes quam ministros ab omni nostra iurisdictione omnibusque publicis functionibus seu redditibus angariis vel parangariis, ut sicut gloriosissimus dux Robertus genitor meus per

Osservazioni particolari I. In questa carta quasi tutte le parole son fornite del loro accento, che cade appunto sulla sillaba che lo richiede. È strano però che l'accento de' futuri anteriori, 1.ª e 2.ª pers. pl. (come noluerimus, fecerimus, compleverimus, quiesierimus, volueritis, inveneritis, etc.), non sia segnato, come dovrebbe, sull'*e*, ma sull'*i*. Il ricorrere costantemente l'accento sulla penultima esclude l'ipotesi di un errore grafico, come d'altra parte ci sembra quasi impossibile che quelle parole fossero pronunziate così com'erano scritte. Questo fenomeno non ricorre in altre carte, fornite, come questa, di accenti.

II. A tergo della carta, nella punta estrema inferiore, per lo spazio di circa 8 cm., si scorge, in direzione opposta a quella del testo, una scrittura molto sbiadita e sciupata, indubbiamente di mano dello stesso notaio. Comincia: « Et modo . . . » e poi restano ancora le parole: « maraldus f. dumnandi magistri — dicto bisantio — curticella cum puteo », frammenti questi, che ci attestano trattarsi dello stesso contenuto della carta. Non crediamo sia la nostra una carta veramente opistografa, essendo il testo completo. Forse vi si parla della destinazione che ebbero in seguito i beni, di cui nell'istrumento (come parrebbe accennare quell'*et modo*), ed allora la scrittura sarebbe di qualche tempo posteriore.

† In nomine sancte et individue trinitatis. Anno incarnationis domini nostri iesu christi, Millesimo nonagesimo tertio. Mense Iulio prima Indictione. Ego Brunellus f. Nikolay spatarii kandidati qui dicitur de Argiro de civitate Bari. Clarefacio ante presentiam honorum et nobilium hominum testium subscriptorum, Quia pertinet michi (1) a predicto genitori meo, Una casam orreatam qui est astatione que est intus predicta civitate in vicinato et iuxta arco et case qui dicitur de Petro domestico et kritis, et ipsius genitori meo pertinuit a

suum sigillum venerabili Ursoni archiepiscopo et suis successoribus in perpetuum concessit sic ego tibi domino Elye venerabili archiepiscopo tuisque successoribus in perpetuum concedo atque confirmo hec omnia que supradicta sunt perpetuo observanda a me meisque successoribus ac ministris inviolabiliter sancio. Concedo quoque et confirmo tibi tuisque successoribus in perpetuum habere omnes ludeos et affidatos undecumque advenientes et quantoscumque habere potueritis sicut continetur in sigillo facto a gloriosissimo duce Rogerio fratre nostro et Sikeligayta ducissa matre eius, ut sine nostra nostrorumque successorum contrarietate vel calumnia ipsa ecclesia barensis et canusine libere habeat et possideat. Concedo et confirmo ob reverentiam beate Marie semper virginis, et ob amorem et gratiam quam habemus ad te venerabilis archiepiscopi in loco qui dicitur Canale, qui nobis nostreque reipublice pertinet tantas terras ad laborandum quanta necessa fuerit tibi et successoribus tuis absque servitio aliquo vel terratico, habeat etiam potestatem predictum Archiepiscopium habendi ibi omnia animalia sua cum aquis et pascuis et absolute sine aliquo servitio sicut continetur in sigillo facto a gloriosissimo duce Rogerio fratre nostro, concedimus in eodem etiam loco tibi tuisque successoribus ecclesia sancti Angeli que sita est in monte Joannacii cum omnibus hortis et horticellis suis qui sunt iuxta ipsam ecclesiam et corticella maiori que est congrata pariete et vadit per viam qua itur ad Ioiam et revertitur usque ad pedem ipsius montis ad partem orientis. Preterea omnes meretrices que sunt in civitate Bari vel que omni adveniente tempore fuerint tibi tuisque successoribus habendas et dominandas concedimus sicut continetur in sigillo facto archiepiscopo Ursoni a gloriosissimo patre nostro duce Roberto et duce Rogerio fratre nostro et domina Sikilegayta ducissa matre eius, quod si quod absit et avertat divina potentia vel ego vel mei heredes vel successores omnia que supradicta sunt non observaverimus, et si contra omnia que premissa sunt ire agere vel inquietare presumpserimus, tunc daturos et composituros nos obligamus et promictimus predicte ecclesie eiusque ministris pene nomine auri optimi libras centum et post penam solutam hoc sigillum cum omnibus que continentur in sua maneat firmitate. Declaro etiam quod ipse dominus archiepiscopus rogavit me quatenus et ego consentirem et confirma-

Griselayta que (2) fuit thia sua et per traditionem a domino Bisantio imperiali protospata et patricii qui dicitur de ipso Alfaraniti ut ipse scriptum ex iamdicta traditione est continente que aput me illum habeo sanum et salvum, Et aptum est modo michi dare et vicariare tota predicta casa orreata qui est astatione cum omni eius pertinentiis de intus et foras cum uno pede et uncie d[ue] de alia astatione qui est erga ipsa casa et astatione mea ut ipse scriptum ex iamdicta traditione est continente, Ad Amor[uz]zum f. Daugy de Amoruzzo de hac civitate qui illum volet vicariare vice sua et vice de Leo germano suo per iussionem et voluntatem de suprascripto Daugi suorum genitori qui hic stat. Et sicut aptum michi videtur esse, ita et de presente, Congrua mea voluntate ego qs. Brunellus, Presentia subscriptorum testium, Per fustem trado et vicario tibi prephato Amoruzzo quam recepisti vice tua et vice de predicto Leo germani tuo, Tota predicta casa orreata qui est astatione cum ipso pede uno et uncie due de alia astatione qui est iuxta illa que modo videtur tenere Passarus f. prephati Bisantii patriciy cum suos nepotes, et tota ipsa vicaria tradidi tibi cum subteriora et superiora sua, Cum parietibus ostie balcones et fenestras suas, cum lignamina tectumina et guttis suis cum trasito et exito suo pro ipsa curte com-

rem illi ex nostra parte concessionem quam predictus dominus pater meus antequam intrasset in civitate barensi eidem archiepiscopo concessit et fecit cum erat abbas in monasterio sancti Benedicti videlicet duas domos in loco Noha idest domum Petri clerici et domum Dionisii clerici secundum continentiam sigilli quod exinde fecit illi, unde ego qs. Boemundus del gratia princeps per hoc videlicet sigillum confirmamus tibi domino Helye venerabili archiepiscopo tuisque successoribus concessionem ipsam quam fecit tibi prefatus dux pater meus de predictis hominibus cum esset abbas monasterii sancti Benedicti de Baro, ita ut ab hodierno die in antea illi et sui heredes sint in potestate et dominatione tua et successorum tuorum sine requisitione et contrarietate mea nostrorumque heredum et successorum et non habeamus potestatem ego vel mei heredes vel posteriores querere illis datam aut adiutorium nec ullum servitium vel angariam per nullum humanum ingenium. Volumus etiam ut qualemcumque causam vendiderint aut emerint in civitate barensi non habeat potestatem nullus ordinatus noster vel heredum nostrorum plazzam eis levare nec simbolaticum nec commercium per ullum ingenium; Unde et pro securitate tam istorum hominum quam omnium illorum que prefati sumus hoc nostrum sigillum exinde scribere per manum Alferii clerici et nostri notarii fieri feci et secundum consuetudinem nostram plumbeam bullam cum nostro tipario feci bullari anno dominice incarnationis millesimo nonagesimo tertio in mense octubrio indictione prima. sigillatum erat sigillo plumbeo pendenti in filo lineo in quo sigillo ex uno latere sculpta erat quedam ymago, ex altero scripte erant quedam litere grece.

(1) Osserviamo sin da ora che la sigla *m* è stata da noi sempre sciolta con *michi*, essendo questa la scrizione generalmente adoperata nelle nostre carte medievali.

(2) In questa carta il *qui* è abbreviato per mezzo del *q* con una ripiegatura del gambo, che dà una figura quasi uguale al *g* della scrittura inglese: il *que* o è scritto per esteso o è abbreviato con *q̄* (anche come enclittica: *atq̄-quoq̄* etc.). In questo luogo abbiamo una figura che l'uno e l'altro segno abbreviativo: non è che un *qui* corretto poi in *que*.

muni ubi est puteo communi et pro ipsa via publica et cum sortionem de ipsa curte quantum ad iamdicta casa pertinet ubi sunt scale petrinee diruta de iamdicta casa et per omnia et in omnibus quomodo et qualiter illa dedit et tradidit affato Bisantio patricio ad iamdicto genitori meo, et quomodo et qualiter tenuimus et dominavimus illa ego et ipse genitori meo usque modo et secundum continentiam ex predicto scripto traditionis ex prephata casa quod fecis ys dictus Bisantio patricio ad iamdicto genitori meo; talem illam tibi vicarie dedi et tradidi trasactibe possidendum cum ipso uno pede et uncie due de alia astatione, Et ex predicta mea vicariatione et traditione, nec michi nec ad ullus heredes et parentes meos nec ad ullum hominem exinde optiui vel reservabi aliquid requirendum, set sicut superius legitur trasactibe illam vicariabi et tradidi possidendum, Et pro confirmandam et stabiliscendam semper tibi et ad ipso Leo germano tuo et ad vestris heredibus predicta vicaria et traditio ista in prefinito ordine et ratione, Nunc quoque recepi modo a te exinde vice tua et vice de ipso germano tuo; quartam partem de una casa vestra orreata cum omni eius pertinentiis qualem illam tibi vendidit et tradidit Ioannoccarus cognatus meus et f. domini Bisanti imperiali protospata et critis ex hac civitate. Ea quidem ratione, Ut a presenti die in antea omni tempore tota predicta vicaria sit in potestate tua et de ipso Leo germano tuo et de vestris heredibus tenendum et dominandum et faciendum de illa omnia ut volueritis sine requisitio (*sic*) et contrarietate mea et de meis heredibus, et non habeamus licentiam illam vobis vel ad vestris heredibus levare retornare contrare vel aliquid querere levare et minuare; per ullum ordinem, Set insuper ego et mei heredes defendamus tibi et ad ipso germano tuo et ad vestris heredibus tota predicta vicaria, ab omni nostro devito et servitio vel relegatione et a parte mee genitrice illiusque heredibus parentes ac mundoaldis eius, Quam et ab omni humana persona ut securi et quieti et sine omni data vel damno aut minuatione exinde fiatis et maneatis ex omni parte semper, Et modo dedi et remisi aput te ipsum scriptum sanum et salvum de ipsa traditione quod fecit predictus Bisantio patricio ad iamdicto genitori meo, et alium scriptum iudicationis et traditionis de casis Bisantii f. Dumnandi quod tradidit Theofilactus imperialis spatarius kandidatus et panthos (?) atque domesticus ad Argiro qui fuit habio meo pro quarta et meffum prephate Griselayta qui fuit soros sua, et ipso morgincaph de affata Griselayta quod ad illa dedit et tradidit iamdictus Bisantio qui fuit viro suo, et unam Cartulam compara de predicta casa et curticella et puteo, quas comparaverunt ys dicti Bisantio et Maraldus fratres f. Dumnandi magistri a Simisky. et alia cartula convenientie ex ipsa casa quod fecit Ursileo magister f. Geronimi cum predicto Bisantio, et unum brebem pertinentem de predicta casa pro habendum vos toti illi sani et salbi pro nostra et vestra defensione et quando opus est pro vestra defensione; licentiam habeatis illos excutere et defendere vos cum illos si volueritis et si non ut detis et remittatis illos aput nos per guadium et mediatorem vobis dandum et ponendum pro defendendum vos et postquam defensaverimus vos demus

et remittamus illos aput vos sane et salbe sine compellatione et mala voluntate, Et tu predictus Amoruzzo dedisti et remisisti modo aput me unam cartulam vicarie ex ipsa quarta de predicta casa quomodo vicariavit illa Prancatoni ad iamdictus Ioannoccarus germanus suus cognatus meus cum alie tres cartule quam et dedisti et remisisti aput me ipsa cartula venditionis ex predicta quarta de iamdicta casa quod tibi vendidit ys dictus cognato meo pro habendum nos tote ipse cartule omni tempore sane et salbe pro nostra et vestra defensione. Nam ipsa supradicta casa que modo tibi vicariabi cum ipso uno pede et uncie due de alia casa maiore que modo videtur tenere ys dictus Passaro cum suos nepotes cum ipsa curticella et puteo et curte communi sic quomodo continet in ipsum scriptum quod fecit iamdictus Bisantio patricio ad ipso genitori meo quod aput te remisi sanum et salvum, sic modo totum illud tibi tradidi et vicariabi quomodo et qualiter continet in ipsum scriptum et nobis pertinuit tenendum et dominandum tu predictus Amoruzzo et ipse Leo germano tuo et vestris heredibus et faciendum et agendum de illud omnia ut volueritis sine requisitione nostra vel de cuiuscumque sicut supra dictum est. Et bona mea voluntate ego qs. Brunellus guadium tibi predicto Amoruzzo dedi, quam recepisti vice tua et vice de iamdicto Leo germano tuo et me ipsum mediatorem posui, Ut ego et mei heredes omni tempore stemus in ista supradicta vicaria et traditione, et defendamus illam tibi et ad ipso germano tuo et ad vestris heredibus ab omnibus ut predixi, et omnia predicta faciamus et adimpleamus vobis sicut superius per ordinem est intimatum. Quod si omnia predicta facere et adimplere noluerimus et de hoc facto exire et in aliquo illud mutare quesierimus et pro causatione vel per legem vos vel vestros heredes exinde miserimus quomodocumque; demus vobis [pena] (3) centum aureos solidos et centum in domnico, Et quod remeliorata paruerit aput vos iamdicta vicaria per vestrum lavorem; omnia sub estimatione hominum illud vobis restituamus, Insuper defendamus faciamus et adimpleamus vobis sicut superius per ordinem dictum et scriptum est, Per districtum me qs. Brunellus mediatorem et obligatorem qui tibi predicto Amoruzzo et ad ipso Leo germano t[uo] et ad vestris heredibus tribui licentiam pign[erandi] me et meos heredes, per omnes causas nostras et pignera legitima et inlegitima sine calumnia, quodcumque nobis ubicumque inveneritis donec fecerimus et compleverimus vobis omnia ex iamdicta vicaria ut per ordinem continet supra. Et hanc cartulam scripsit Petracca notarius qui interfuit cum istis subscriptis testibus.

† Ego Leo testis sum.

† Meliciacca f. Andronici.

† Ego. Oto. testis sum.

(3) In ras.